

Temps era Temps  
Josep Bayerri Raga

## NOVES FITES PER A LES TERRES DE L'EBRE

La declaració de les comarques de l'Ebre, tret dels municipis afectats per la nuclear d'Ascó, com a reserva de la Biosfera ha despertat grans expectatives per la influència que aquest fet pot tenir per a la promoció de la zona. La UNESCO ha aconseguit, si més no, que el territori entri a formar part de la nomenclatura de llocs d'interès universal. Ara caldrà veure si les autoritats locals són capaces de treure'n profit, o serà una nova frustració i van....

No es la primera vegada que la UNESCO, a través del programa MaB (Home i Biosfera) es fixa en les terres de l'Ebre. Ja al 1980, com molt bé explica Jesús Massip en un article a l'Ebre de la passada setmana, va patrocinar la celebració a Tortosa d'un Seminari sobre els Deltas de la Mediterrània que congregà prop d'un centenar d'experts i científics de Romania (Danubi), Egipte (Nil), Itàlia (Poo), França (Roine) i Espanya (l'Ebre); s'acordà la creació d'un secretariat permanent amb seu a Tortosa però la proposta no va fer-se efectiva. Federico Mayor Zaragoza, aleshores director general adjunt de la UNESCO va tenir molt a veure en aquella trobada com ha tingut ara en la declaració de reserva de la biosfera. Dos anys després, el setembre de 1982, quan Mayor era Ministre d'Educació va visitar Tortosa, es va reunir amb la Comissió, creada pels col·legis professionals i la Cambra de Comerç, per promoure estudis universitaris a la ciutat; es va decidir la creació de l'Escola Universitària d'Infermeria. Mayor era més ambiciós i volia que Tortosa fora la seu d'un Institut Universitari d'Ecologia Marina, embrió d'una futura Facultat d'Ecologia. La institució va arribar a existir formalment, per acord del Consell de Ministres publicat al BOE, però no va passar d'aquí.

Eren anys, a cavall entre el darrer ajuntament franquista (amb Felipe Tallada, d'alcalde) i el primer democràtic (amb Vicent Beguer) en que Tortosa estava de moda, no pas per projectes promoguts des del govern municipal sinó per iniciatives de la pròpia societat civil. El setembre de 1977 s'havia celebrat la cloenda de l'àmbit d'Ordenació territorial del Congrés de Cultura Catalana, amb assistència de sociòlegs, arquitectes, economistes i urbanistes, que varen aprovar la "Declaració de Tortosa" sobre el futur de la política territorial al país; en el mateix marc es va promoure l'eslògan "Tortosa, ciutat cruïlla dels Països Catalans" per reivindicar la unitat cultural i lingüística dels territoris de parla catalana. El març de 1979 es continuí el Patronat Gestor per construir, vora el castell d'Orleans, el que hauria de ser casal de la Cultura Catalana vinculat a l'Institut d'Estudis Catalans; a l'octubre el Parador de la Suda fou el marc del Congrés Nacional de Joves Cambres d'Espanya; i el desembre al mateix Parador es celebrà la trobada d'una trentena d'intel·lectuals i escriptors dels països catalans per posar en marxa un programa cultural de gran volada que s'anomenaria "Col·loquis a la ciutat de Tortosa". El febrer de 1980 foren els col·legis d'aparelladors de mitja Espanya que es reuniren a Tortosa per parlar del futur de la seva professió.

No es va saber aprofitar l'onada perquè, mentre la societat civil tortosina organitzava trobades i iniciatives per promoure la ciutat, les autoritats (entre 1979 i 1982) estaven obsessionades per que Tortosa tingués un destacament de tropa i es crees l'academia militar de dones considerant que això seria possible amb actes d'homenatge i lloança a l'exèrcit espanyol. Així la vinguda de les màximes autoritats militars a Tortosa, la

desfilada de soldats disfressats de mosqueters, concerts de bandes de música militar de “xim-pam-pum”, exposicions, premis a l'exèrcit..... Tot plegat ben patètic.

Ara, hi ha un gran repte per promoure el territori arreu del mon. La creació dels Parcs Naturals del Delta de l'Ebre (1983) i dels Ports (2001), en tots dos casos com a resposta a iniciatives sorgides de la població (la manifestació a Deltebre per salvar la zona lacustre del canal Vell, en el primer cas; la moció al Parlament de Catalunya de 1998 en el cas dels Ports), foren precedents molt importants, com la declaració de monument nacional del conjunt del casc antic de Tortosa (1976) i ara es planteja la seva catalogació com a patrimoni de la humanitat. És una aposta que no es pot desaprofitar .

Foto: D'algun acte d'homenatge a l'exèrcit espanyol entre 1979 i 1982

Peu de foto: El gran objectiu del primer ajuntament democràtic de Tortosa era que hi hagués una acadèmia militar de dones